

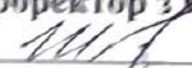
ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО
"28" 08 2025 р.

МИСТЕЦТВО ГРАФІКИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	В Культура, мистецтво і гуманітарні науки
Спеціальність	B2 Дизайн
Освітньо-професійна (наукова) програма	«Графічний дизайн»
Освітній рівень	(магістерський)
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Івано-Франківськ
2025

РОЗРОБНИКИ:

доц. кафедри дизайну
Народний художник України

Петро СИПНЯК

доц. кафедри дизайну
кандидат мистецтвознавства

Наталія ЗОЛОТАРЧУК

ЗАТВЕРДЖЕНО

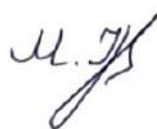
на засіданні кафедри дизайну
протокол № 1 від 28.08.2025 р.
завідувач кафедри

Ірина МАТОЛІЧ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПІ

Ірина МАТОЛІЧ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 29.08.2025 р.

e-mail	nataliia.zolotarchuk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	кафедра дизайну, ауд.511
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/ https://ukd.edu.ua/specialty/dizayn https://ukd.edu.ua/node/1202 https://ukd.edu.ua/person/nataliya-zolotarchuk
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=3697

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Мистецтво графіки»

Мистецтво графіки – класичний підхід до навчання графічного мистецтва із застосуванням класичних методів і прийомів зображення об'ємного простору на площині, а також поняттям об'ємної форми з використанням лінійно-конструктивного рисунка, світлотіньового (використання лінії, плями), залежно від поставленого завдання.

Першочергова важливість в мистецтві графіки – це прагнення озброїти художника необхідними знаннями, навчити основам художньої грамоти, а також вміти створювати справжнє реалістичне графічне зображення.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Мистецтво графіки» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів-дизайнерів Університету Короля Данила спеціальності «Дизайн».

Створюється практичний фундамент аналізу та виконання за допомогою художньої графіки. Це допомагає займатись формоутворенням та створювати художній образ, вдосконалювати художню графіку.

Ціль викладання даного курсу – удосконалення знань з мистецтва графіки за прийнятою програмою та підготовка базового знання предмету для студентів-дизайнерів.

Основне завдання курсу полягає в практичному оволодінні студентами особливостями графічної мови.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

- навчити студентів орієнтирів у видах графіки;
- вивчення правильного користування виражальними графічними засобами;
- набуття навичок праці з графічним матеріалом;
- знання техніки виконання;
- оволодіння трьохвимірним баченням, розуміння та відтворення зображувальних природних об'єктів;
- формування власних поглядів та розвиток розумових дій: вміння спостерігати, порівнювати, зіставляти, абстрагувати, аналізувати, узагальнювати та систематизувати;
- розвивання образного мислення та формування творчих здібностей.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати та вміти**:

- історію виникнення і розвитку мистецтва графіки;
- головні закони композиції;
- основні принципи побудови графічної композиції;
- характеристики технік гравюри та їх художні особливості;
- створювати завдання навчальної і творчої роботи, застосовуючи образотворчі та виражальні засоби графічних технік;
- користуватись художніми матеріалами та інструментами.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП “Графічний дизайн” (2024/2025).

Шифр та назва компетентності	Результати навчання
СК 6. Здатність застосовувати у практиці дизайну виражальні художньо-пластичні можливості різних видів матеріалу, інноваційних методів та технологій СК 7. Здатність застосовувати засоби спеціального рисунку і живопису (за спеціальностями), а також методики використання апаратних і програмних засобів комп’ютерних технологій	ПРН14. Застосовувати інноваційні методи і технології роботи з матеріалом (за спеціалізаціями)
	ПРН15. Представляти концептуальне рішення об’єктів дизайну засобами новітніх технологій, застосовувати прийоми графічної подачі при розв’язанні проектних завдань (за спеціалізаціями)

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	2		
Кількість кредитів ЄКТС	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	Лекційні	10 (в годинах)	4 (в годинах)
	Практичні	50 (в годинах)	14 (в годинах)
Самостійна робота		120 (в годинах)	162 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	залік		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Спецрисунок і живопис	Кваліфікаційна робота

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Мистецтво графіки, джерела становлення (2 год).

Короткий огляд історії виникнення і розвитку художньої графіки. Графіка. Рисунок. Гравюра.

Тема 2. Техніки плоского та високого друку (4 год).

Основні поняття техніки плоского та високого друку, їх характеристики. Історія розвитку літографії. Лінорит, гравюра на картоні, цинкографія. Матеріали та інструменти. Ручний друк одноколірної гравюри. Обрізна і торцева гравюра на дереві. Історія розвитку ксилографії. Матеріали, інструменти.

Тема 3. Техніка глибокого друку (4 год).

Графічні техніки глибокого друку. Історія виникнення різцевої гравюри на металі та офорта. Українські і зарубіжні художники-офортисти. Графічні техніки глибокого друку. Антиква. Суха голка. Резерваж. М'який лак. Меццо-тинто. Матеріали, інструменти, правила техніки безпеки під час виконання роботи.

Зміст практичних занять

Завдання 1. Натюрморт з предметів побуту (4 год).

Виконання варіанту композиції в лінійно плямовому і штриховому зображенні. Висвітлення суті представлення світлових характеристик – різниця один від одного за світлотою. співвідношення у порівнянні.

Розмір: ¼ аркуша паперу. *Матеріал:* олівець, туш, перо.

Завдання 2. Виконання натурних замальовок міського пейзажу (4 год).

Виконання натурних замальовок сакральних споруд у міському пейзажі, розібратися у співвідношеннях величин сакральних споруд. Правильне komponування сакральних архітектурних споруд і послідовне виконання фрагментів м'якими матеріалами.

Розмір: за вибором. *Матеріал:* вугілля, сангіна, сепія, туш, перо, пастель.

Завдання 4. Монотипія (6 год).

Виконання завдання у техніці монотипії (матеріал на вибір). Тематика завдання на вибір студента (квіти, пейзаж, натюрморт, елементи природних форм).

Розмір: формат А4. *Матеріал:* скло, акварель, (за вибором гуаш, олійні фарби), друкарські фарби.

Завдання 6. Створення декоративної композиції в техніці лінорит. Трансформація в об'єкт дизайну (16 год).

Компонування на форматі паперу декоративної композиції натюрморту чи сакральної архітектури (на вибір студента). Удосконалення знань техніки лінориту за допомогою різних фактур гравірування; правильне відтворення передачі штрихів. Дотримання пропорції. Передача світлотіні штрихом,

лініями, білими та чорними плямами. Оцифрувати зображення та розробити макет оригіналу обкладинки для книги за допомогою комп'ютерних графічних програм.

Матеріал: олівець, папір, друкарська фарба, інструменти для гравірування, комп'ютерні графічні програми.

Завдання 7. Вправи на оволодіння студентами навиками гравіюри на металі, резерважу, м'який лак (за вибором студента) (2 год).

Майстер-клас заслуженого художника України, відео. Вивчення графічних технік глибокого друку: акватинти, сухої голки, резерважу, м'якого лаку, меццотинто. Техніка безпеки.

Завдання 8. Створення книжкового знаку (екслібрис) (14 год).

Розробка ескізу книжкового знаку (екслібрис) за вибором студента. Компонування зображення на форматі. Виконання в матеріалі (техніка лінориту). *Розмір:* формат не більше 13 см. зображення по більшій стороні

Матеріал: олівець, туш перо, лінери, маркери друкарська фарба, інструменти для гравірування.

Завдання для заліку. Розробка листівки

На основі виконаного Завдання 4 створити листівку. Тематика роботи: вітальна, мотиваційна, інформаційна листівка. Оцифрувати зображення та розробити макет оригіналу за допомогою комп'ютерних графічних програм.

Зміст самостійної роботи студентів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Мистецтво графіки»

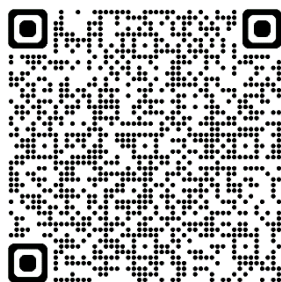
Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	120	162
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10	30

Опрацювання та збір матеріалу до Завдання 4.	20	26
Опрацювання та збір матеріалу до Завдання 6.	40	46
Опрацювання та збір матеріалу до Завдання 8.	30	40
Виконання підсумкового залікового практичного завдання	20	20

ПОЛІТИКА КУРСУ

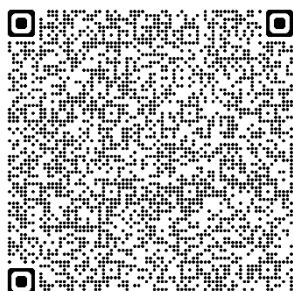
Відповідно до нормативної бази УКД

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

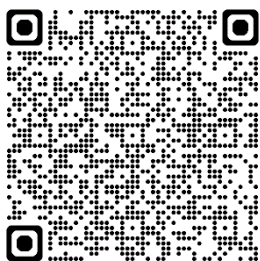

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

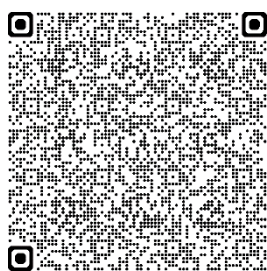
6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за

[покликанням.](#)

Під час вивчення навчальної дисципліни студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

Неформальна освіта – це можливості для саморозвитку та самореалізації, здобуття нових знань і практичного досвіду, а також для пошуку мотивації та натхнення (при представленні диплому про участь у Всеукраїнських та Міжнародних творчих конкурсах з цього курсу здобувачу буде зараховано оцінки відмінно “5” для підняття рейтингу на заліку).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі графічного дизайну.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН14. Застосовувати інноваційні методи і		Залік

технології роботи з матеріалом (за спеціалізаціями)	словесний метод (викладення нового матеріалу); наочний метод (приклад завдань, приклади зразків); інтерактивні методи (дискусія); практичний метод (практичні завдання, застосування ручної та комп'ютерних графік)	
ПРН15. Представляти концептуальне рішення об'єктів дизайну засобами новітніх технологій, застосовувати прийоми графічної подачі при розв'язанні проектних завдань (за спеціалізаціями)		

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	залік	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Усі практичні заняття з курсу «Мистецтво графіки» проводяться у форматі, що визначений деканатом університету (онлайн/офлайн чи змішаному).

Відвідування практичних занять з курсу є обов'язковим. Усі пропущені заняття повинні відпрацюватися впродовж трьох наступних тижнів після отримання пропуску, або після того, як студент повернувся до навчання.

Поточний контроль передбачає здачу студентом усіх практичних завдань за семестр у належному вигляді .

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

Бали	Критерії оцінювання
54-60 / 37-40 – 5 A	Студент в повному обсязі опанував матеріал і техніки графіки та виконав практичне завдання. Робота є акуратною, виконана з творчим підходом та дотриманням усіх вимог до завдання.
50-53 / 33-36 – 4 B	Студент добре опанував практичний та теоретичний матеріал (техніки виконання), вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання практичної роботи, але при цьому зробив декілька незначних помилок під час створення завдань.
45-49 / 30-32 – 4 C	Студент в цілому добре опанував практичний та теоретичний матеріал (техніки виконання), вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання практичної роботи, але при цьому виконані роботи мали значні недоліки.
40-44 / 27-29 – 3 D	Студент в достатньому обсязі опанував практичний та теоретичний матеріал, справився з частиною поставлених завдань або виконав практичну роботу на недостатньо професійному рівні, при цьому вона мала значні недоліки (неохайність виконання, недотримання основних законів будови, відсутність творчого підходу тощо).
35-40 / 25-26 – 3 E	Студент не опанував значну частину практичного та теоретичного матеріалу, погано справився з поставленими завданнями або виконав практичну роботу на недостатньо професійному рівні, робота має значні недоліки, а саме: неохайність виконання, недотримання основних вимог до завдання, відсутність творчого підходу тощо.
0-34 / 0-24 2 F	Студент зовсім не опанував практичний та теоретичний матеріал, не виконав практичне завдання .

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

Підсумковою формою контролю дисципліни «Мистецтво графіки» є залік, який передбачає виконання розробки листівки.

Процедура проведення контрольних заходів, а саме підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

До підсумкового контролю допускаються студенти, які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Об'єктивність процедур проведення контрольних заходів забезпечується відмежуванням результатів поточного контролю від результатів підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Гілязова Н. М. Рисунок. Живопис: навч. посіб. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2021. 120 с.: іл.
2. Золотарчук Н. І. Графіка. Естамп в сучасності: каталог виставки студентських робіт. Івано-Франківськ: Вид. Кушнір Г. М., 2017. 20 с.: іл.
3. Іванов С. Основи композиції видання: навч. посіб. Львів: Світ, 2013. 232 с.: іл.
4. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., Лясковський О. Й. Основи об'ємно-просторової композиції: навч. посіб. Львів: Вид-во Льв. політехніки, 2014. 212 с.: іл.
5. Куленко М. Основи графічного дизайну: підручник. К.: Кондор, 2006. 492 с.
6. Резніченко М. І., Твердохлібова Я. М. Художня графіка. Змістові модулі 1, 2: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Навч. кн.-Богдан, 2011. 272 с.: іл.
7. Сторожук Л. Живопис. Графіка: альбом. Харків: Золоті сторінки, 2017. 59 с.: іл.
8. Сухенко В. О. Рисунок: навч. посіб. К.: BONA MENTE, 2004. 213 с.
9. Обідняк М. М., Білінська О. Б. Архітектурна композиція: навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2011. 152 с.
10. Хвостенко В. Є. Техніки авторського друку. Харків: Колорит, 2004. 82 с.

Допоміжна література:

1. [Довідник з академічної доброчесності...Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, №3, 2018. 66 с.](#)
2. Лукань В. Г. Малюнок: Збірник програм з дисципліни образотворчого циклу. Київ, 1992. 42 с.
3. Лукань В. Г. Рисунок: метод. посіб. до навч. курсу. Івано-Франківськ: Плай, 2005. 112 с.
4. Прокопів П. М. Графіка. Програма навчального курсу. Івано-Франківськ: Плай ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2009. 16 с.
5. Яців Р. М. Львівська графіка. Київ: Наукова думка, 1992. 119 с.

Електронні ресурси:

1. Мистецтво графіки. URL: <https://studfiles.net/preview/5484690/page:6/>
2. Рисунок вуглем, сангіною, пастеллю. URL: <https://studfiles.net/preview/5484690/page:3/> (дата звернення: 25.08.2024).
3. Секрети літографії. Латвія. URL: <https://youtu.be/VOPPulB3OmY> (дата звернення: 06.06.2024).
4. Як робиться літографія. URL: <https://youtu.be/hUfnwufrtw8> (дата звернення: 17.08.2023).
5. Літографія. URL: <https://youtu.be/RpoPnwE9yGM> (дата звернення: 11.06.2024).
6. Літографія. URL: https://youtu.be/-_nPh00hIp8 (дата звернення: 23.08.2024).

7. Літографія. URL: <https://youtu.be/JnouM2798MY> (дата звернення: 25.08.2024).
8. Лінорит. URL: <https://youtu.be/ZhtnSImHauA> (дата звернення: 25.08.2024).
9. Лінорит (англ.). URL: <https://youtu.be/TiQPOIwObrQ> (дата звернення: 13.06.2024).
10. Лінорит (англ.). URL: <https://youtu.be/dchSXc12j6o> (дата звернення: 20.06.2024).
11. Лінорит відтиск URL: <https://youtu.be/cC-1ueD18TE> (дата звернення: 06.06.2024).
12. Лінорит від початку до друку. URL: <https://youtu.be/Z-dwmW4Vwj8> (дата звернення: 23.06.2024).
13. Офорт відео урок. URL: <https://youtu.be/Pxwq1KhPI1o> (дата звернення: 10.06.2024).
14. Монотипія. URL: https://youtu.be/NQsJNc7_FAk (дата звернення: 15.06.2024).
15. Монотипія: акварель. URL: https://youtu.be/87Ix6_3JGXM (дата звернення: 20.06.2024).
16. Монотипія на станку URL: <https://youtu.be/cSfmSul8rUw> (дата звернення: 21.06.2024).
17. Монотипія на станку. URL: <https://youtu.be/0bWMS03Tmnc> (дата звернення: 29.06.2024).